

WOJEWODA ŚWIĘTOKRZYSKI

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Kielce, dnia 31.03.2017 r.

PSZ.II.431.17.2017

ŚWIĘTOKRZYSKI URZĄD WOJEWÓDZKI w Kielcach Oddział Obsługi Klienta	
Wysł. dnia	05. 04. 2017
L.dz. zał.	
Podpis	

Pan Janusz Kwaśniewski
Dyrektor
Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie
ul. Mickiewicza 34
27-600 Sandomierz

Wydział Polityki Społecznej i Zdrowia Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach, przesyła wystąpienie pokontrolne z kontroli problemowej, która przeprowadzona była w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Sandomierzu, w dniach **16 i 17 marca 2017 r.**

Kontrola przeprowadzona była na podstawie:

- art. 186 ust. 3 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. 2016 poz. 575 ze zm.).

Kontrolę przeprowadzili pracownicy Oddziału Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Powiatowego i Województwa w Wydziale Polityki Społecznej i Zdrowia, w składzie:

- 1. Pani Anna Konieczna** – Inspektor Wojewódzki (legitymacja służbowa nr 02), upoważnienie nr 187/2017 z dnia 10.03.2017 r. – inspektor kierujący zespołem inspektorów.
- 2. Pani Anna Krupa** - Inspektor Wojewódzki (legitymacja służbowa nr 03), upoważnienie nr 188/2017 z dnia 10.03.2017 r.

Zakresem kontroli objęte zostały następujące zadania:

- 1. Opracowanie i realizacja 3 – letniego programu dotyczącego rozwoju pieczy zastępczej, zawierającego między innymi coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych.**
- 2. Zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka oraz w placówkach opiekuńczo-wychowawczych.**
- 3. Tworzenie warunków do powstawania i działania rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka i rodzin pomocowych.**
- 4. Organizowanie szkoleń dla rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka i dyrektorów placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego oraz kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka lub pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego.**
- 5. Organizowanie wsparcia dla rodzinnej pieczy zastępczej, w szczególności przez tworzenia warunków do powstawania grup wsparcia i specjalistycznego poradnictwa.**

Ocena skontrolowanej działalności, ze wskazaniem ustaleń, na których została oparta, w szczególności przez określenie stanu faktycznego oraz ujawnionych uchybień lub nieprawidłowości, a także zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych uchybień lub nieprawidłowości oraz wskazanie osób odpowiedzialnych za ich powstanie.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Sandomierzu wyznaczone zostało na Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej Zarządzeniem Nr 25 Starosty Sandomierskiego z dnia 03.11.2011.r. w sprawie wyznaczenia Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej. Zadania ORPZ ujęte zostały w Regulaminie PCPR i realizowane są przez Zespół Pieczy Zastępczej. W skład Zespołu wchodzi: koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej, specjaliści pracy socjalnej z rodziną oraz pomocy instytucjonalnej, a także psycholog. W Regulaminie nie ujęto wszystkich zadań powiatu z zakresu pieczy zastępczej, o których mowa w art. 76 ust. 4 oraz art. 180 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Zostały wymienione natomiast wszystkie zadania koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, o których mowa w art. 77 ust. 3 ustawy.

Regulamin po raz ostatni aktualizowany był Uchwałą Nr 333/2016 Zarządu Powiatu w Sandomierzu z dnia 03.11.2016 r. zmieniającą Uchwałę w sprawie uchwalenia Regulaminu

Organizacyjnego PCPR w Sandomierz (**zał. nr 2**). Zmiana dotyczyła zwiększenia wymiaru etatu zatrudnienia psychologa z połowy etatu na cały.

Statut Centrum przyjęty został Uchwałą Nr XII/75/2016 Rady Powiatu w Sandomierzu z dnia 30.11.2011 r. zmieniająca Uchwałę w sprawie nadania statutu dla PCPR w Sandomierzu.

Opracowanie i realizacja 3 – letniego programu dotyczącego rozwoju pieczy zastępczej, zawierającego między innymi coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych.

Zgodnie z art. 180 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań własnych powiatu należy opracowanie i realizacja 3-letnich powiatowych programów dotyczących rozwoju pieczy zastępczej, zawierających m.in. coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych. Uchwałą nr VII/36/2015 Rady Powiatu w Sandomierzu z dnia 29.04.2015r. przyjęto Program Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Sandomierskim na lata 2015-2017. Program składa się z następujących części:

I - Diagnoza sytuacji pieczy zastępczej w Powiecie Sandomierskim.

II - Cele i kierunki działań.

III - Adresaci i źródło finansowania Programu.

IV - Zakładane rezultaty realizacji Programu.

V- Monitoring i ewaluacja Programu.

VI- Limit rodzin zastępczych zawodowych na lata 2015-2017.

Z diagnozy dokonanej w Programie wynika, że na terenie powiatu funkcjonuje więcej rodzin spokrewnionych, jedna rodzina zawodowa specjalistyczna, dwa rodzinne domy dziecka (do 2016 r.) oraz cztery placówki opiekuńczo-wychowawcze w Łoniowie. Celem głównym Programu jest zbudowanie w Powiecie Sandomierskim zintegrowanego systemu pieczy zastępczej. Cele szczegółowe dotyczą: rozwoju i wsparcia rodzinnych form pieczy zastępczej; pomocy i wsparcia w procesie usamodzielniania wychowanków pieczy zastępczej; podniesienia jakości świadczonych usług w zakresie pomocy dziecku i rodzinie. Program określa szereg działań mających na celu osiągnięcie założonych celów (m.in. pozyskanie kandydatów na rodziny zastępcze, zapewnienie wsparcia psychologiczno-pedagogicznego dla osób prowadzących rodzinną pieczę zastępczą, pomoc w pozyskaniu mieszkania, budowanie sieci współpracy z podmiotami działającymi na rzecz dziecka i rodziny). Program szczegółowo określa terminy realizacji poszczególnych działań, ich realizatorów, partnerów oraz sposoby realizacji (np.: rozwój wolontariatu na rzecz pieczy zastępczej, tworzenie wewnętrznego systemu wspierania rodzin i inne). Beneficjentami Programu są rodziny

zastępcze, dzieci umieszczone w pieczy zastępczej, biologiczni rodzice dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, osoby usamodzielniane, kandydaci do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej, zawodowej i prowadzących rodzinny dom dziecka oraz rodziny pomocowe. Źródło finansowania Programu stanowią środki z budżetu powiatu i państwa, samorządów gminnych i innych powiatów zobowiązanych do współfinansowania lub zwrotu wydatków pobytu dzieci w pieczy zastępczej. Zakładane w Programie rezultaty są następujące:

- zwiększenie świadomości społecznej na temat rodzin zastępczych,
- zwiększenie liczby zawodowych i niezawodowych rodzin zastępczych,
- zwiększenie wsparcia rodzin zastępczych,
- możliwość wymiany doświadczeń między rodzinami,
- podniesienie jakości świadczonych usług,
- zapewnienie kompleksowej pomocy osobom usamodzielnianym,
- dostosowanie standardu usług w powiecie zgodnie z ustawą.

Monitoring Programu odbywa się na podstawie bieżącej oceny i analizy realizowanych celów i zadań oraz stopnia osiągniętych efektów. Na podstawie bieżących ocen dokonywana jest ewaluacja Programu. Limit rodzin zastępczych zawodowych założony w Programie wynosi: w 2015 r. – 1 rodzina, w 2016 r. – 2 rodziny, w 2017 r. – 2 rodziny.

Program stanowi próbę wyznaczenia jak najlepszego kierunku działań w środowisku, tak aby praca nad rozwojem i wspieraniem rodzinnej pieczy zastępczej spełniała wszystkie standardy wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka oraz w placówkach opiekuńczo-wychowawczych.

Zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej na terenie powiatu sandomierskiego funkcjonuje: 49 rodzin zastępczych spokrewnionych, w których przebywa łącznie 60 dzieci, 12 rodzin zastępczych niezawodowych, w których przebywa łącznie 16 dzieci, 1 rodzina zastępcza zawodowa specjalistyczna, w której przebywa 6 dzieci, 1 rodzinny dom dziecka, w którym przebywa 2 dzieci. Brak na terenie powiatu rodziny zastępczej zawodowej oraz rodziny zastępczej zawodowej o charakterze pogotowia rodzinnego. Wszystkie dzieci umieszczone zostały w rodzinach zastępczych na podstawie postanowień sądu, zgodnie z art. 35 ww. ustawy.

W 2016 r. na wniosek starosty została rozwiązana jedna rodzina zastępcza niezawodowa. W kontrolowanym okresie nie funkcjonowały rodziny zastępcze pełniące funkcje zawodowej i spokrewnionej rodziny zastępczej (**zał. nr 1 str. 1-2**).

W trakcie kontroli analizie poddano dokumentację 3 rodzin zastępczych spokrewnionych, 1 rodziny zastępczej niezawodowej, 1 rodziny zastępczej zawodowej specjalistycznej oraz 1 rodzinnego domu dziecka.

Osoby pełniące funkcję rodziny zastępczej spełniają wymagania wynikające z art. 41 i art. 42 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. W przypadku jednej rodziny zastępczej spokrewnionej dokumentacja zawierała oświadczenie, że rodzina została poinformowana o konieczności odbycia szkolenia i zobowiązuje się do uczestniczenia w nim. Jedna rodzina zastępcza spokrewniona odbyła szkolenie. W przypadku trzeciej rodziny spokrewnionej - brak informacji o ukończeniu szkolenia dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej. W dokumentacji osób pełniących funkcję rodziny zastępczej zawodowej specjalistycznej oraz prowadzących rodzinny dom dziecka znajdowało się zaświadczenie kwalifikacyjne ukończenia szkolenia dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej (zaświadczenia z 2006 i 2007 r.). Szkolenie prowadzone było przez PCPR w Kielcach na podstawie programu PRIDE w wymiarze 39 godzin. Po wejściu w życie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, rodziny nie poddane zostały ponownej kwalifikacji. Biorąc pod uwagę fakt, że szkolenie miało miejsce 10 lat temu – zasadne byłoby ponowne zweryfikowanie wymagań, o których mowa w art. 42 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Zgodnie z art. 77. ust 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka obejmuje się na ich wniosek opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej. W PCPR Sandomierz zatrudnionych jest dwóch koordynatorów, jeden ma pod opieką 11 rodzin spokrewnionych i 4 rodziny niezawodowe, drugi 5 rodzin spokrewnionych i 3 rodziny niezawodowe (**zał. nr 1 str. 19**). Dwie rodziny spokrewnione oraz rodzina niezawodowa objęte są opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej - na ich wniosek. Rodzina zastępcza zawodowa specjalistyczna oraz rodzinny dom dziecka nie zostały objęte opieką koordynatora, gdyż nie złożyły takiego wniosku (**zał. nr 3**).

Koordynator dokumentuje swoją pracę w Karcie czynności koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, która zawiera datę i miejsce czynności, dane osoby udzielającej informacji, pozyskane informacje i podjęte działania oraz uwagi (**zał. nr 4**).

Zgodnie z art. 77 ust. 1a w stosunku do rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka, nieobjętych opieką koordynatora, zadania koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej wykonuje organizator rodzinnej pieczy zastępczej.

W przypadku jednej rodziny, PCPR Sandomierz zwrócił się z wnioskiem do Ośrodka Pomocy Społecznej w Klimontowie o przydzielenie rodzinie asystenta w celu wsparcia i pomocy w reintegracji rodziny. Asystent nie został rodzinie przydzielony, ze względu na limit rodzin współpracujących z jednym asystentem (**zał. nr 5**)

Rodzina zastępcza zawodowa specjalistyczna funkcjonuje na podstawie Umowy nr 1/2012 o pełnienie funkcji zawodowej specjalistycznej rodziny zastępczej z dnia 01.03.2012 r. zawartej ze Starostą Sandomierskim na czas nieokreślony. Zgodnie z § 2 ust. 3 ww. umowy, w dniu zawarcia umowy w rodzinie zastępczej przebywało 6 dzieci, rodzina zastępcza wyraziła zgodę na opiekę nad licznym rodzeństwem (**zał. nr 6**). Wszystkie dzieci posiadają orzeczenia o niepełnosprawności. Rodzina zastępcza zawodowa specjalistyczna korzystała z pomocy osoby zatrudnionej przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich, o której mowa w art. 57 ustawy (**zał. nr 7**).

Do końca 2016 r. na terenie powiatu sandomierskiego funkcjonowały dwa rodzinne domy dziecka - w Nowym Garbowie i Sandomierzu. Prowadzący rodzinny dom dziecka w Nowym Garbowie, ze względów osobistych zrezygnowali i rodzinny dom przestał funkcjonować z końcem 2016 r. Trzyosobowe rodzeństwo przebywające w rdd, umieszczone zostało w pieczy instytucjonalnej na terenie powiatu z którego pochodzą (powiat przemyski).

W roku 2013 przebywało w nim 8 dzieci, w roku 2014 i 2016 – 3 dzieci, natomiast w roku 2015 – 6 dzieci (**zał. nr 8**). Rodzinny dom dziecka w Sandomierzu funkcjonuje na podstawie Umowy nr 2/2012 o świadczenie usług na prowadzenie rodzinnej pieczy zastępczej jako rodzinnego domu dziecka z dnia 19.09.2012 r. zawartej ze Starostą Sandomierskim na okres 5 lat tj. do 14.09.2017r. W rodzinnym domu dziecka umieszczonych może być zgodnie z umową nie więcej niż 8 dzieci (**zał. nr 9**). Z wykazu liczby dzieci umieszczonych w rodzinnym domu dziecka w latach 2012- 2017(**zał. nr 10**) wynika, że w roku 2012 i 2013 umieszczonych było 5 dzieci, a w latach 2014-2017 tylko po 2 dzieci. Oznacza to, że w okresie od 2012 do aktualnie w rodzinnym domu dziecka jednocześnie było umieszczonych najwyżej 5 dzieci, a nie jak to jest zgodnie z umową ośmioro. Z pisemnych wyjaśnień dyrektora Centrum wynika, że mała liczba dzieci umieszczanych w rodzinnym domu dziecka związana jest brakiem postanowień sądu o potrzebie umieszczenia dzieci w rodzinnym domu dziecka w Sandomierzu. Biorąc pod uwagę małą liczbę dzieci umieszczanych w rodzinnym domu dziecka w ciągu roku należy ustalić z prowadzącymi (mając na uwadze liczbę dzieci

umieszczonych w rodzinnym domu w latach poprzednich) liczbę dzieci, którymi prowadzący mogliby się zająć jednocześnie. Dyrektor Centrum zobowiązał się, że w nowej umowie z prowadzącymi rodzinny dom dziecka uwzględni stosowne zmiany (**zał. nr 11**).

Zgodnie z art. 69 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, prowadzący rodzinny dom dziecka korzystali z możliwości czasowego niesprawowania opieki nad dzieckiem w związku z wypoczynkiem. W tym czasie jedno dziecko przebywało w rodzinie pomocowej, drugie dziecko urlopowane było za zgodą sądu do babci.

Wszystkie osoby pełniące funkcję rodziny zastępczej oraz prowadzące rodzinny dom dziecka korzystały z należnych im świadczeń, zgodnie z art. 80 i art. 81 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Dokumentacja rodzin zawiera wnioski oraz decyzje o przyznanych świadczeniach.

Dla dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej prowadzone są karty dziecka oraz plany pomocy i ich modyfikacje (**zał. nr 12**). Ponadto wśród dokumentów były: m.in.: postanowienia sądu, odpisy skrócone aktu urodzenia, diagnozy dziecka w rodzinie zastępczej, notatki służbowe, opinie szkolne, psychologiczne, logopedyczne, orzeczenia o niepełnosprawności, orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego.

Zgodnie z art. 128 pkt. 1 ustawy, ocena sytuacji dziecka dokonywana jest na zespole w sprawie oceny sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej. Do udziału w Zespole pisemnie zapraszani są rodzice zastępczy, rodzice biologiczni, przedstawiciele szkół, ośrodków pomocy społecznej, kuratorzy. W posiedzeniu zespołu uczestniczą specjaliści z Centrum: psycholog, specjalista pracy z rodziną, koordynator rodzinnej pieczy zastępczej. Prowadzony jest rejestr terminów spotkań Zespołu, dokumentacja rodzin zawiera protokoły z posiedzenia zespołu (**zał. nr 13**). W 2016 r. odbyło się 22 posiedzenia Zespołu, w 2017 r. do dnia kontroli 3 posiedzenia zespołu, dla łącznie 68 dzieci (**zał. nr 1 str. 16**). Informacje na temat całokształtu sytuacji dzieci oraz opinie dotyczące zasadności dalszego pobytu dziecka w pieczy zastępczej formułowane są podczas posiedzeń zespołu ds. oceny sytuacji dziecka i terminowo przesyłane do sądu (**zał. nr 14**).

Rodziny zastępcze oraz rodzinny dom dziecka podlegają ocenie, o której mowa w art. 134 ustawy (**zał. nr 15**). W 2016 r. sporządzono 9 ocen rodzin zastępczych pod względem predyspozycji do pełnienia powierzonej im funkcji oraz jakości wykonywanej pracy. W 2017 r. do dnia kontroli dokonano 1 oceny rodziny zastępczej (**zał. nr 1 str. 17**).

Osoby pełniące funkcję rodziny zastępczej zawodowej, niezawodowej oraz prowadzące rodzinny dom dziecka, zgodnie z art. 46 ust. 3 ustawy obowiązane są do poinformowania starosty o każdej zmianie danych oraz do przedstawiania co 2 lata zaświadczenia lekarskiego

o stanie zdrowia, wystawionego przez lekarza podstawowej opieki zdrowotnej oraz opinii o posiadaniu predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej wystawionej przez psychologa. W dokumentacji prowadzących rodziny zastępcze znajdują się wszystkie ww. wymienione zaświadczenia.

Z danych zamieszczonych w **zał. nr 1 str. 18** wynika, że organizator rodzinnej pieczy zastępczej zgodnie z art. 139 sporządzał:

- opinie dotyczące zasadności przysposobienia dziecka (1 opinia pozytywna i 1 negatywna w 2016 r., 4 opinie negatywne w 2017 r.);
- opinie o kontaktach dziecka z rodziną biologiczną i wpływie tych kontaktów na dziecko (2 opinie w 2016 r., 4 opinie w 2017 r.);
- opinie o zasadności przysposobienia związanego ze zmianą miejsca zamieszkania poza granicami RP (1 opinia pozytywna i 1 negatywna w 2016 r., 4 opinie negatywne w 2017 r. – **(zał. nr 16)**).

Tworzenie warunków do powstawania i działania rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka i rodzin pomocowych.

Powyższe zadanie realizowane jest poprzez udostępnianie osobom zainteresowanym ulotek informacyjnych dotyczących rodzicielstwa zastępczego oraz rodzin pomocowych. Informacje o poszukiwaniu kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, rodziny pomocowej i prowadzenia rodzinnego domu dziecka zamieszczone są na stronie internetowej Centrum. W dniach 12-13.10.2016 r. organizowana była kampania informacyjna w ramach akcji Wojewody Świętokrzyskiego „Potrzebuje rodziców od zaraz”, mająca na celu promowanie idei rodzicielstwa zastępczego.

Organizowanie szkoleń dla rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka i dyrektorów placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego.

W 2016 r. – 23 osoby uczestniczyły w szkoleniu na temat „Profilaktyka uzależnień behawioralnych i od substancji psychoaktywnych wśród dzieci i młodzieży oraz udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej”, które odbyło się w dniu 27.10.2016 r. Szkolenie zorganizowane było przez Świętokrzyski Urząd Marszałkowski w Kielcach we współpracy z PCPR w Sandomierzu.

Organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka lub pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego

Zgodnie z art. 76 ust 4 pkt. 3 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań organizatora rodzinnej pieczy zastępczej należy: organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka.

Zanim jednak osoba zostanie zakwalifikowana na szkolenie, musi udowodnić, że spełnia wymagania, o których mowa w art. 42 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. W związku z powyższym osoby decydujące się na poddanie procesowi kwalifikacji, składają dokumenty potwierdzające spełnianie przez nich wymagań:

pisemny wniosek o ustanowienie rodziny zastępczej; oświadczenia o niekaralności, o władzy rodzicielskiej oraz zaświadczeń: lekarskiego, z poradni przeciwalkoholowej, zdrowia psychicznego, o wysokości zarobków, opinię z zakładu pracy. Następnie przeprowadzany jest wywiad z kandydatami w ich miejscu zamieszkania, w celu ustalenia ich sytuacji mieszkaniowej, bytowej i rodzinnej. Po wywiadzie przeprowadzane są badania psychologiczne w celu wydania opinii o posiadaniu predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej przez psychologa. Opinie, o których mowa wydawane są przez psychologa, zatrudnionego w PCPR w Sandomierzu na cały etat. Osoba zatrudniona na stanowisku psychologa posiada wykształcenie wyższe magisterskie na kierunku psychologia oraz 2 - letnie doświadczenie w poradnictwie rodzinnym (**zał. nr 17**).

Po opisanej procedurze, kandydat kierowany jest na szkolenie lub nie - w przypadku kiedy nie spełnia wymagań.

Szkolenia prowadzone są zgodnie z Programem „PRIDE: Rodzinna Opieka Zastępcza” Towarzystwa „Nasz Dom”, obejmującym zakres programowy określony w § 2, 3, 4, 6 rozporządzenia MPiPS z dnia 9 grudnia 2011 r. w sprawie szkoleń dla kandydatów do sprawowania pieczy zastępczej w wymiarze 110 godzin. Program zatwierdzony został przez MPiPS Decyzją Nr 27/2013/RZ z dnia 29.11.2013 r. na okres 5 lat. W oparciu o program prowadzone są szkolenia dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej (również spokrewnionej) i osób deklarujących chęć prowadzenia rodzinnego domu dziecka.

Zgodnie z Programem, szkolenie prowadzi się według następujących podręczników:

1. Wprowadzenie do PRIDE.
2. Praca zespołowa dla zapewnienia dziecku stabilizacji życiowej.
3. Więź moduł 1: Więź a rozwój dziecka.

4. Więzy moduł 2: Opiekun nauczycielem więzi.
5. Strata.
6. Poczucie wartości więzi rodzinne.
7. Dobra rozmowa.
8. Dyscyplina z sercem.
9. Wzmacnianie trwałych więzi.
10. Przygotowanie do zmian moduł 1: Świat rodziny.
11. Przygotowanie do zmian moduł 2: szczególne potrzeby dzieci.
12. Przygotowanie do decyzji.

Część szkoleniową winny uzupełnić 10 - godzinne praktyki w rodzinach zastępczych wyznaczonych przez Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej (dotyczy tylko rodzin zastępczych zawodowych, niezawodowych i rodzinnych domów dziecka).

Szkolenia prowadzone są przez trenerów PRIDE: p. Katarzynę Żuraw i p. Ewę Lech. Obie panie ukończyły kurs kwalifikacyjny, szkoleniowy dla trenerów Programu PRIDE: Rodzinna Opieka Zastępcza/Adopcja w wymiarze 300 godzin. Posiadają świadectwa ukończenia kursu kwalifikacyjnego Nr 19/10 i Nr 18/10 z dnia 14.12.2010 r. (**zał. nr 18 i zał. nr 19**). Następnie w 2014 r. uczestniczyły w szkoleniu aktualizującym kwalifikacje do prowadzenia szkoleń dla kandydatów na rodziny zastępcze, w tym zawodowe Programem PRIDE: Rodzinna Opieka Zastępcza i PRIDE: Zawodowa Opieka Zastępcza oraz kandydatów do przysposobienia dziecka Programem PRIDE: Adopcja.

W okresie objętym kontrolą, przeszkolono 6 rodzin (8 osób) pełniących funkcję rodziny zastępczej spokrewnionej. Nie przeszkolono rodzin zawodowych - z powodu braku kandydatów. Szkolenie rodzin spokrewnionych prowadzone było w oparciu o okrojona wersję Programu PRIDE (zgodnie z art. 44 ust. 5 ustawy), prowadzoną w oparciu o podręczniki: „Wprowadzenie do PRIDE” oraz „Strata”, „Poczucie wartości i więzi rodzinne”, a także wybrane elementy z podręczników: „Dyscyplina z sercem”, „Wzmocnienie trwałych więzi” i „Przygotowanie do zmian” (**zał. nr 20**).

W wyniku kwalifikacji - dwie rodziny (4 osoby) po badaniach psychologicznych - nie zostały zakwalifikowane do szkolenia, a jedna rodzina mimo negatywnej opinii psychologicznej ukończyła szkolenie, ale nie została ustanowiona przez Centrum rodziną zastępczą ze względu na przeciwwskazania (**zał. nr 21**). Wydano 5 zaświadczeń kwalifikacyjnych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej i 1 zaświadczenie o ukończeniu szkolenia.

W trakcie kontroli, przeanalizowano dokumentację wszystkich osób poddanych procesowi kwalifikacji i szkoleniu. Z dokumentacji wynika, że w przypadku wszystkich

kandydatów brak jest opinii pedagogicznych (zał. nr 22) oraz analizy sytuacji osobistej, rodzinnej i majątkowej, o których mowa w art. 76 ust. 4 pkt. 13 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. W przypadku jednej osoby stwierdzono brak zaświadczenia lekarskiego o stanie zdrowia wystawionego przez lekarza podstawowej opieki zdrowotnej. Ponadto z dokumentacji dotyczącej szkolenia nie można stwierdzić ile godzin trwało szkolenie i kiedy się odbywało.

W ramach realizacji zadania, poza dokumentacją rodzin, Centrum prowadzi również:

Rejestr danych o osobach pełniących funkcję rodziny zastępczej zawodowej, niezawodowej oraz prowadzenia rodzinnego domu dziecka za 2016 r. i 2017 r. Rejestr zawiera wszystkie dane, o których mowa w art. 46 ustawy. Na koniec roku 2016 w rejestrze wpisanych było 15 rodzin, a w 2017 r. - 12 rodzin. Rejestr został wysłany do sądu.

Rejestr osób zakwalifikowanych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, niezawodowej lub do prowadzenia rodzinnego domu dziecka – w rejestrze brak osób zakwalifikowanych – nie zgłosiły się (zał. nr 23).

Organizowanie wsparcia dla rodzinnej pieczy zastępczej, w szczególności przez tworzenie warunków do powstawania grup wsparcia i specjalistycznego poradnictwa.

W powiecie sandomierskim funkcjonuje grupa wsparcia dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą. Wszystkie rodziny poinformowane zostały pisemnie o możliwości udziału w spotkaniach. Informacje o terminach spotkania znajdują się na stronie internetowej PCPR w Sandomierzu. W 2016 r. nie odbyło się spotkanie grupy. W 2017 r., odbyło się jedno spotkanie grupy wsparcia w dniu 08.02.2017 r. pod tytułem: „Jak pomóc dzieciom, by radziły sobie z własnymi uczuciami”. W spotkaniu uczestniczyło 6 osób sprawujących pieczę zastępczą. Spotkania grupy prowadzi psycholog (zał. nr 1 str. 11).

Centrum w Sandomierzu podjęło inicjatywę wsparcia osób sprawujących pieczę zastępczą, poprzez pomoc wolontariuszy – z czego nie skorzystała żadna rodzina (zał. nr 1 str. 11).

Poradnictwo świadczone jest przez psychologa zatrudnionego w Centrum, poprzez wsparcie i poradnictwo indywidualne. Ponadto Centrum, współpracuje z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w zakresie badania i diagnozowania dzieci oraz ze Szkołą dla Rodziców w Sandomierzu. Rodzice zastępczy korzystają z Poradni Zdrowia Psychicznego dla Dzieci i Młodzieży w Sandomierzu oraz z Centrum Psychoterapii w Staszowie. W 2016 r., Centrum

przyznało jednej rodzinie świadczenie na diagnozę dziecka pod kątem Fas w Centrum Psychologicznym ITEM w Żywcu.

Osoby sprawujące pieczę zastępczą korzystają z bezpłatnych porad prawnych w Punktach Nieodpłatnej Pomocy Prawnej w Sandomierzu, Zawichoście i Klimontowie (zał. nr 1 str. 13).

Ustaleń dokonano na podstawie:

- rozmowy z dyrektorem PCPR oraz pracownikami,
- analizy dokumentacji dotyczącej szkoleń, rodzin zastępczych i osób prowadzących rodzinne domy dziecka, a także informacji pisemnych sporządzonych przez dyrektora i pracowników na potrzeby kontroli,

Ocena realizacji zadań objętych zakresem kontroli.

Opracowanie i realizacja 3 – letniego programu dotyczącego rozwoju pieczy zastępczej, zawierającego między innymi coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych.

Zadanie realizowane prawidłowo. Powiat opracował i realizuje 3 – letni program dotyczący rozwoju pieczy zastępczej, zawierający coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych.

Zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka oraz w placówkach opiekuńczo-wychowawczych.

Zadanie realizowane prawidłowo z uchybieniami. Powiat zapewnia dzieciom pieczę zastępczą w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka oraz w placówkach opiekuńczo-wychowawczych. W przypadku rodzinnego domu dziecka w Sandomierzu od 2012 r. nie wykorzystano limitu miejsc, na jaki zawarta została umowa z prowadzącymi.

Przez ostatnie cztery lata w rdd przebywało co najwyżej 2 dzieci.

Tworzenie warunków do powstawania i działania rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka i rodzin pomocowych.

Zadanie realizowane prawidłowo. Powiat promuje rodzicielstwo zastępcze poprzez ulotki, informacje zawarte na stronie internetowej oraz udział w Kampanii Wojewody Świętokrzyskiego „Potrzebuję rodziców od zaraz”.

Organizowanie szkoleń dla rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka i dyrektorów placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego oraz kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka lub pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego.

Zadanie realizowane prawidłowo z uchybieniami, polegającymi na braku opinii pedagogicznych oraz analizy sytuacji osobistej, rodzinnej i majątkowej, o których mowa w art. 76 ust. 4 pkt. 13 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. W przypadku jednej osoby stwierdzono brak zaświadczenia lekarskiego o stanie zdrowia wystawionego przez lekarza podstawowej opieki zdrowotnej.

Organizowanie wsparcia dla rodzinnej pieczy zastępczej, w szczególności przez tworzenia warunków do powstawania grup wsparcia i specjalistycznego poradnictwa.

Zadanie realizowane prawidłowo. W powiecie funkcjonuje grupa wsparcia dla osób sprawujących pieczę zastępczą. Ponadto, rodziny mają możliwość skorzystania z pomocy wolontariuszy, a także uczestnictwa w Szkole dla rodziców w Sandomierzu. W razie potrzeby organizowane jest również poradnictwo specjalistyczne dla rodzin.

W wyniku kontroli wydaje się następujące zalecenia pokontrolne

- 1. Wykorzystywać limit miejsc w rodzinnym domu dziecka, na jaki zawarta została umowa.**
- 2. Przeprowadzać badania pedagogiczne oraz dokonywać analizy sytuacji osobistej, rodzinnej i majątkowej, o których mowa w art. 76 ust. 4 pkt. 13 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.**
- 3. W przypadku osoby przeszkolonej do pełnienia funkcji rodziny zastępczej spokrewnionej, u której stwierdzono brak zaświadczenia lekarskiego o stanie zdrowia wystawionego przez lekarza podstawowej opieki zdrowotnej – zobligować ją do dostarczenia zaświadczenia.**

Wystąpienie pokontrolne sporządza się w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, z czego jeden przekazuje się kierownikowi kontrolowanej jednostki, a drugi włącza się do akt kontroli.

Pouczenie

Zgodnie z art. 197 d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. 2016 poz. 575 ze zm.) kontrolowana jednostka może w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych, zgłosić do nich zastrzeżenia. Wojewoda, w terminie 14 dni od dnia otrzymania zastrzeżeń przedstawi stanowisko w sprawie ich uwzględnienia. W przypadku nieuwzględnienia zastrzeżeń przez wojewodę kontrolowana jednostka jest obowiązana, w terminie 30 dni od dnia otrzymania stanowiska wojewody, do powiadomienia wojewody o realizacji zaleceń. W przypadku uwzględnienia zastrzeżeń przez wojewodę, kontrolowana jednostka jest obowiązana, w terminie 30 dni od dnia otrzymania stanowiska wojewody, do powiadomienia wojewody o realizacji zaleceń pokontrolnych, mając na uwadze zmiany wynikające z uwzględnionych zastrzeżeń.

Zgodnie z art. 198 ustawy - kto nie realizuje zaleceń pokontrolnych, podlega karze pieniężnej w wysokości od 500 do 10 000 zł.

§
.....Anna.....Konięca.....
.....Anne.....Kryde.....
(podpisy inspektorów)

Z up. WOJEWODY ŚWIĘTOKRZYSKIEGO
.....
Mariusz Pasek
(zarządzający kontrolą)
ZASTĘPCA DYREKTORA
WYDZIAŁU POLITYKI SPOŁECZNEJ I ZDROWIA